

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 9.1.2013
COM(2012) 795 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

2020-HANDLINGSPLANEN FOR IVÆRKSÆTTERKULTUR

En saltvandsindsprøjtning til iværksætterånden i Europa

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Vores udfordring – flere iværksættere for Europa	3
2.	Indsatsområde 1 – iværksætteruddannelse for at støtte vækst og virksomhedsoprettelse.....	6
2.1.	Et nyt grundlag: forøgelse af omfanget og kvaliteten af iværksætteruddannelsen	6
2.2.	... og nye grænser: videregående uddannelse inden for iværksætterkultur	7
3.	Indsatsområde 2 – Etablering af et klima, hvor iværksættere kan blomstre og vokse.	8
3.1.	Bedre adgang til finansiering	9
3.2.	Støtte til nye virksomheder i afgørende faser af deres livscyklus og hjælp til, at de kan vokse.....	10
3.3.	Udnyttelse af nye forretningsmuligheder i den digitale tidsalder	14
3.4.	Lettere virksomhedsoverdragelse.....	16
3.5.	Fra fiasko til succes: en chance til for ærlige konkursramte	18
3.6.	Regelbyrden: klarere og enklere regler	19
4.	Indsatsområde 3 - rollemodeller og kontakt med specifikke grupper.....	22
4.1.	Nye opfattelser: iværksættere som rollemodeller	22
4.2.	Nye horisonter: kontakt med kvinder, ældre, indvandrere, arbejdsløse og unge	23
4.2.1.	Kvinder.....	23
4.2.2.	Ældre	24
4.2.3.	Iværksættere med indvandrerbaggrund.....	25
4.2.4.	Arbejdsløse, navnlig unge	27
5.	Konklusioner	28
	Bilag: Kommissionens centrale aktioner.....	29
	Bilag: 2020-handlingsplanen for iværksætterkultur - stimulering af iværksætterånden i Europa	29

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

2020-HANDLINGSPLANEN FOR IVÆRKSÆTTERKULTUR

En saltvandsindsprøjtning til iværksætterånden i Europa

Siden 2008 har Europa været ramt af den værste økonomiske krise, vi har set i 50 år: For første gang er der over 25 millioner arbejdsløse i Europa, og i de fleste medlemsstater har små og mellemstore virksomheder (SMV'er) endnu ikke været i stand til igen at nå op på niveauet før krisen.

Før den nuværende økonomiske og finansielle krise var der i den europæiske økonomi strukturelle problemer, der var til hinder for forbedret konkurrenceevne og vækst samt iværksætterkultur. Mange af disse problemer findes stadig, men krisen har også udløst omfattende ændringer og omstruktureringer. Verdensøkonomien har også undergået forandringer i løbet af det seneste årti. Hastigt stigende efterspørgsel og produktion på de globale markeder har medført en stigende efterspørgsel efter ressourcer og energi og dermed en ændret omkostningsstruktur for Europas virksomheder, hvoraf mange er afhængige af import af ressourcer og energi.

Europa 2020-strategien tog højde for dette ved at etablere et grundlag for fremtidig vækst og konkurrenceevne, som skal være intelligent, bæredygtig og inklusiv og løse vores største samfundsproblemer. Løsning af fortidens problemer og sikring af, at EU fremover fokuserer mere på bæredygtig udvikling, er både medlemsstaternes og EU-institutionernes ansvar. EU, som anerkender, at der er en stærk indbyrdes afhængighed mellem vores økonomier, omlægger nu den økonomiske styring for at sikre bedre politiske reaktioner på nuværende og fremtidige udfordringer.

Hvis Europa igen skal opnå vækst og øget beskæftigelse, er der behov for flere iværksættere. Som opfølgning på status vedrørende "Small Business Act" fra april 2011 og meddelelsen om industripolitikken, som blev vedtaget sidste oktober, omhandler forslaget til en handlingsplan en fornyet vision og en række foranstaltninger til støtte for iværksætterkultur i Europa på både EU- og medlemsstatsplan. Den er baseret på tre søjler: udvikling af iværksætteruddannelse, etablering af det rette erhvervsklima samt rollemodeller og kontakt med specifikke grupper.

1. VORES UDFORDRING – FLERE IVÆRKSÆTTERE FOR EUROPA

Iværksætteri er en stærk drivkraft for økonomisk vækst og jobskabelse¹: Det skaber nye virksomheder og arbejdspladser, åbner op for nye markeder og fremmer nye færdigheder og kompetencer. I industrien er iværksætteri derfor særlig vigtig for hurtig udvikling af de seks nye vækstsektorer, der udpeges i Kommissionens ajourføring af meddelelsen om

¹ Yderligere oplysninger om jobskabelsespotentialer i iværksætteri kan findes i Kommissionens meddelelse "Et opsving med høj beskæftigelse" af 18.4.2012, COM(2012) 173 final.

industripolitikken². Iværksætteri gør økonomierne **mere konkurrencedygtige og** innovative og er af afgørende betydning for at nå de mål, der er fastsat for en række europæiske sektorpolitikker³. Forretningsmæssig udnyttelse af nye idéer forbedrer produktiviteten og skaber velstand. Uden de arbejdspladser, som nye virksomheder giver, vil den gennemsnitlige nettovækst i beskæftigelsen blive negativ⁴. **Nye virksomheder**, navnlig SMV'er, **er den vigtigste kilde til nye arbejdspladser**: De skaber mere end 4 mio. nye arbejdspladser hvert år i Europa⁵. Motoren bag denne genrejsning viser dog svaghedstegn: Siden 2004 er **den andel af befolkningen, som foretrækker selvstændig erhvervsvirksomhed frem for et ansættelsesforhold, faldet** i 23 af de 27 EU-medlemsstater⁶. For tre år siden foretrak 45 % af europæerne selvstændig virksomhed, men nu er **denne andel nede på 37 %**⁷. I modsætning hertil er denne andel meget højere i USA og Kina: henholdsvis 51 % og 56 %. Når **nye virksomheder grundlægges, vokser de desuden langsommere**⁸ i EU end i USA og de nye vækstlande, og **færre af dem bliver blandt verdens største virksomheder**⁹.

Der er store forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til iværksætterkulturens udbredelse og karakter, og der er således også forskellige årsager til, at en iværksætterkarriere ikke anses for at være attraktiv. Visse medlemsstater, hvor det er relativt populært at være iværksætter, formår i ringere grad end andre at hjælpe nye og små virksomheder med at vokse. **Vordende iværksættere i Europa befinder sig generelt i et hårdt miljø**: Uddannelserne giver ikke det rette grundlag for en iværksætterkarriere, adgangen til kreditter og markeder er vanskelig, det er vanskeligt at overdrage virksomheder, virksomhederne frygter straffesanktioner, hvis de slår fejl, og de administrative procedurer er omstændelige. Den årlige vækstundersøgelse for 2013 har for nylig understreget behovet for at forbedre erhvervsklimaet for at øge konkurrenceevnen for EU's økonomier. Desuden er **støtteforanstaltningerne til fordel for SMV'er stadig ikke i balance**, idet et betydeligt antal EU-medlemsstater stadig at undlader at tage hensyn til de særlige kendetegn ved små virksomheder, især mikrovirksomheder¹⁰, når de udformer lovgivningen, og når de ikke giver ærlige konkursramte iværksættere en ny chance¹¹.

Det er ikke blot miljøet, som er udfordrende; **det er også meget almindeligt, at iværksætteri ikke anerkendes eller belønnes i tilstrækkelig grad**, og at succesrige iværksættere ikke

² I COM(2012) 582 final fra oktober 2012 peges der på: avancerede fremstillingsteknologier og ren produktion, centrale støtteteknologier, biobaserede produkter, bæredygtig industripolitik, bæredygtigt byggeri og bæredygtige råstoffer, rene køretøjer samt intelligente net.

³ F.eks. "Blå vækst - mulighederne for bæredygtig vækst i den maritime økonomi", COM(2012) 494 final.

⁴ Kauffman Foundation "Business Dynamics Statistics Briefing: Jobs created from business start-ups in the United States" http://www.kauffman.org/uploadedFiles/BDS_Jobs_Created_011209b.pdf.

⁵ Kommissionens beregning baseret på Eurostats data (2009).

⁶ I Tjekkiet (fra 30 til 34 %), Letland (fra 42 til 49 %), Litauen (fra 52 til 58 %) og Slovakiet (fra 30 til 33 %) steg den andel af befolkningen, som foretrækker selvstændig erhvervsvirksomhed, mellem 2004 og 2012. http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/eurobarometer/index_en.htm.

⁷ EU Commission Flash EB No 354 "Entrepreneurship".

⁸ Albert Bravo-Biosca "The dynamics of Europe's industrial structure and the growth of innovative firms", JRC Conference Seville, oktober 2011.

⁹ Det er slående, at Europas virksomhedsgiganter kun omfatter 12 selskaber, som blev grundlagt i anden halvdel af det tyvende århundrede, mens tallet er på henholdsvis 51 i USA og 46 i de nye vækstlande; blandt disse blev kun tre oprettet efter 1975 i Europa, hvilket skal ses i forhold til 26 i USA og 21 på de nye vækstmarkeder. T Philippon, N Veron, Bruegel Policy Brief 2008/1.

¹⁰ Jf. Kommissionens meddelelse: "Et europæisk initiativ til udbredelse af mikrokreditter for at fremme væksten og beskæftigelsen", KOM(2007) 708 endelig udg. (vedtaget 20/12/2007).

¹¹ "Business Dynamics: Start-ups, Business Transfers and Bankruptcy" http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/business_dynamics_final_report_en.pdf

hyldes som rollemodeller, der skaber arbejdspladser og indkomst. Hvis iværksætterånd skal være den motor, som skaber vækst i vores økonomi, **har Europa brug for en grundig og gennemgribende holdningsændring.**

På baggrund af den aktuelle økonomiske krise og den nye mekanisme for økonomisk styring fokuseres der i denne meddelelse på at udbygge og fremhæve foranstaltninger inden for de områder, hvor det i forbindelse med Kommissionens revision af "Small Business Act"¹² blev konstateret, at der fortsat er behov for forbedringer på nationalt og europæisk plan.

SMV'erne er forskellige: Forskellene med hensyn til størrelse, aktiviteter og retlig form kræver en særlig opmærksomhed fra de politiske beslutningstageres side¹³. Dette princip gælder også for de liberale erhverv og individuelle iværksættere, der **også i høj grad bidrager til EU's økonomi¹⁴. Princippet "tænk småt først" skal være prøvesten for europæiske og nationale politikker.**

Vi er nødt til at arbejde på at sikre, at det er en tiltrækkende mulighed for europæerne at være iværksætter. Dette omfatter også sociale iværksættere, hvis potentiale ofte undervurderes¹⁵. De skaber bæredygtige arbejdspladser og har vist større modstandskraft over for krisen end økonomien i almindelighed. Sociale iværksættere er innovatorer, fremmer social integration og bidrager til at nå målene i EU's 2020-strategi.

Den nuværende situation kan kun ændres med en **måltrettet og samordnet indsats fra alle administrationer på europæisk, nationalt og regionalt plan.**

Denne handlingsplan udgør grundlaget for en fælles afgørende indsats for at frigøre Europas iværksætterpotentiale, fjerne eksisterende hindringer og revolutionere iværksætterkulturen i Europa. Den har til formål at lette oprettelsen af nye virksomheder og at skabe et meget mere gunstigt miljø for eksisterende iværksættere, hvor de kan blomstre og vokse.

Der foreslås tre områder, hvor der skal sættes ind øjeblikkeligt:

- 1. Iværksætteruddannelse for at støtte vækst og virksomhedsoprettelse.*
- 2. Styrkelse af rammebetingelserne for iværksættere gennem fjernelse af eksisterende strukturelle hindringer og støtte til iværksætterne i de afgørende faser i virksomhedens livscyklus.*
- 3. Stimulering af iværksætterkulturen i Europa: støtte til den nye generation af iværksættere.*

¹² Status vedrørende "Small Business Act" for Europa, KOM(2011) 78 endelig (vedtaget den 23.2.2011).

¹³ Idem.

¹⁴ Direktiv 2005/36/EF: "Liberale erhverv, hvorved der i dette direktiv forstås erhverv, som udøves af enhver, der på grundlag af særlige erhvervsmæssige kvalifikationer personligt, på eget ansvar og erhvervsmæssigt leverer intellektuelle ydelser i opdragsgiverens og almenhedens interesse, er omfattet af dette direktiv, for så vidt de liberale erhverv er lovregulerede".

¹⁵ Initiativ for socialt iværksætteri. At skabe et gunstigt klima for sociale virksomheder som kerneelementer i den sociale økonomi og den sociale innovation, KOM(2011) 682 endelig (vedtaget den 25.10.2011). "En social virksomhed er en aktør i den sociale økonomi, hvis overordnede mål er at skabe en social indvirkning snarere end at opnå profit til sine ejere eller partnere."

2. INDSATSOMRÅDE 1 – IVÆRKSÆTTERUDDANNELSE FOR AT STØTTE VÆKST OG VIRKSOMHEDSOPRETTELSE

2.1. Et nyt grundlag: forøgelse af omfanget og kvaliteten af iværksætteruddannelsen ...

Investering i iværksætteruddannelse er en af de investeringer, der kan give det største afkast i Europa. Undersøgelser viser, at 15-20 % af de elever, der deltager i et minivirksomhedsprogram på sekundærtrinnet i skolen, vil etablere deres egen virksomhed, hvilket er ca. tre til fem gange højere end andelen i befolkningen som helhed¹⁶. Uanset om de senere etablerer erhvervsvirksomheder eller sociale virksomheder, udvikler unge, der modtager iværksætteruddannelse, **forretningsmæssig viden og væsentlige færdigheder og holdninger, herunder kreativitet, initiativ, vedholdenhed, samarbejdsevne, forståelse af risici og ansvarsfølelse.** Dette er den iværksætterorienterede tankegang, der hjælper iværksættere med at **føre idéer ud i livet** og også i høj grad øger deres beskæftigelsesegnethed.

Iværksætterkultur indgår som en central kompetence i den europæiske ramme¹⁷ og en foranstaltning i Kommissionens meddelelse om nytænkning på uddannelsesområdet¹⁸. Iværksætterkulturs rolle som et redskab til forbedring af beskæftigelsesegnetheden understreges også i den årlige vækstundersøgelse 2013¹⁹. En række medlemsstater har med held indført nationale strategier for iværksætteruddannelse eller gjort iværksætterkurser til en obligatorisk del af deres læseplaner, men der skal mere til. Uddannelsen bør gøres mere levende ved hjælp af **modeller for praktisk, erfaringsbaseret læring og rigtige iværksætteres erfaring.** Der er behov for på forhånd fastlagte resultater af iværksætteruddannelse for alle undervisere, hvis effektive iværksætteruddannelsesmetoder skal indføres i klasseværelserne.

Praktisk iværksættererfaring kan også opnås uden for uddannelsessystemet. Unge bør tilskyndes til at udvikle iværksætterfærdigheder gennem uformel og ikke-formel uddannelse som f.eks. frivilligt arbejde. Sådanne erfaringer skal også valideres og anerkendes i overensstemmelse med forslaget til Kommissionens henstilling vedrørende dette område²⁰.

Partnerskaber med virksomheder kan sikre, at uddannelsesplanerne er relevante i den virkelige verden. Initiativer såsom erhvervsuddannelsesforum²¹/erhvervsforum og alliancer vedrørende sektorspecifikke kvalifikationer²² giver mulighed for at inddrage erhvervslivet. Uddannelsesinstitutioner bør tilskyndes til at blive mere iværksætterorienteret i deres overordnede tilgang for at sikre, at de udvikler og fremmer en iværksætter- og innovationskultur gennem deres aktiviteter, lederskab, engagement fra de berørte parter side, læseplaner og læringsresultater.

¹⁶ C. Jenner, "Business and Education: Powerful Social Innovation Partners", Stanford Social Innovation Review (27. aug. 2012).

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 18. december 2006 om nøglekompetencer for livslang læring.

¹⁸ COM (2012) 669 http://ec.europa.eu/education/news/rethinking_en.htm.

¹⁹ Jf. s. 11 i den årlige vækstundersøgelse, COM(2012) 750, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_da.pdf.

²⁰ COM(2012) 485.

²¹ Erhvervsuddannelse forkortes på engelsk ofte til VET (vocational education and training).

²² http://ec.europa.eu/education/news/20120425_en.htm.

2.2. ... og nye grænser: videregående uddannelse inden for iværksætterkultur

Den rolle, som videregående uddannelse inden for iværksætterkultur spiller, rækker langt ud over formidling af viden til deltagelse i økosystemer, partnerskaber og industrielle alliancer. Da højteknologiske og hurtigt voksende virksomheder i stadig højere grad er i fokus for iværksætterrelaterede offentlige politikker, spiller højere læreanstalter en aktiv rolle i medlemsstaternes og EU's innovationspolitik.

Det Europæiske Teknologiske Institut (EIT) har været banebrydende for iværksætterkulturs rolle som en central drivkraft for innovation på EU-plan og bidrager til at slå bro over kløften mellem uddannelse og innovation for industrien. Der er allerede blevet oprettet et antal nye virksomheder med udgangspunkt i EIT's videns- og innovationssamfund (VIS'er). EIT-programmer sikrer, at de studerende stifter bekendtskab med ekspertisebaserede videnskabelige studier med iværksætteruddannelse, tjenester i forbindelse med virksomhedsoprettelser og mobilitetsordninger. Partnerskaber kan være et fortrinligt udgangspunkt for at løse forskellige sektors problemer vedrørende iværksætterevner gennem direkte inddragelse af partnerskaberne i leveringen, anvendelsen og ajourføringen af kvalifikationer.

Universiteterne bør fokusere mere på iværksætterkultur²³. På denne baggrund har Europa-Kommissionen i samarbejde med OECD allerede udviklet et sæt rammer for universiteter, der fokuserer på iværksætterkultur. Det er meningen, at rammerne skal hjælpe interesserede universiteter med deres selvevaluering og øge deres kapacitet med skræddersyede læringsmoduler. Adgangen til dette sæt rammer vil blive udbygget gradvist.

Kommissionen vil:

- *udvikle et fælleseuropæisk iværksætteruddannelsesinitiativ, der samler eksisterende europæisk og national ekspertise med henblik på konsekvensanalyser, vidensudveksling, udvikling af metoder og vejledning mellem ligestillede for fagfolk fra medlemsstaterne*
- *styrke samarbejdet med medlemsstaterne for at undersøge indførelsen af iværksætteruddannelse i hvert enkelt land på grundlag af reelle erfaringer og støtte offentlige myndigheder, som ønsker at lære af ligestillede, som har opnået gode resultater*
- *i samarbejde med OECD fastlægge en vejledende ramme for at fremme udviklingen af skoler og erhvervsuddannelsesinstitutioner med fokus på iværksætterkultur²⁴*
- *fremme anerkendelse og validering af iværksætteruddannelse i et uformelt og ikke-formelt læringsmiljø²⁵*
- *formidle den vejledende ramme for universiteter med fokus på iværksætterkultur i begyndelsen af 2013, lette udvekslingen mellem universiteter, der er interesseret i at*

²³ Jf. Gibb A, Haskins G, Robertson I, *Leading the Entrepreneurial University*, University of Oxford, 2009.

²⁴ Jf. afsnit 2.1 i meddelelsen om nytænkning på uddannelsesområdet, som blev offentliggjort for nylig, COM(2012) 669.

²⁵ COM(2012) 485 final af 5.9.2012.

anvende rammerne og løbende udbrede kendskabet blandt videregående uddannelsesinstitutioner i EU

- godkende vellykkede ordninger for universitetsstyret virksomheds-etablering (spinoffvirksomheder osv.) og nye partnerskaber mellem universiteter og erhvervslivet med fokus på centrale samfundsproblemer.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- sikre, at den centrale kompetence "iværksætterkultur" indgår i læseplanerne for 1.-10. klassetrin, gymnasieskoler, erhvervsuddannelser, videregående uddannelse og voksenuddannelser inden udgangen af 2015
- give unge mulighed for mindst én gang at opnå praktisk iværksættererfaring²⁶, inden de forlader den obligatoriske undervisning, herunder f.eks. at drive en minivirksomhed eller at være ansvarlig for en virksomheds iværksætterprojekt eller et socialt projekt
- fremme **iværksætteruddannelse for unge og voksne inden for uddannelsessystemet ved hjælp af strukturfondenes ressourcer i overensstemmelse med den nationale beskæftigelsesplan**, især Den Europæiske Socialfond, i overensstemmelse med de nationale beskæftigelsesplaner og navnlig som et redskab for skoler, der giver en ny chance til personer, der ikke er under uddannelse eller i beskæftigelse. Fuldt ud udnytte de uddannelsesmuligheder, der findes under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- fremme iværksætterkurser for unge, der deltager i nationale ungdomsgarantiordninger²⁷.

3. INDSATSOMRÅDE 2 – ETABLERING AF ET KLIMA, HVOR IVÆRKSÆTTERE KAN BLOMSTRE OG VOKSE

Nye virksomheder har behov for særlig pleje. Der er **seks nøgleområder**, hvor der skal gøres en indsats for at fjerne eksisterende hindringer for deres oprettelse og vækst:

- Adgang til finansiering
- Støtte til iværksættere i de afgørende faser af virksomhedernes livscyklus og vækst
- Udnyttelse af nye forretningsmuligheder i den digitale tidsalder
- Overdragelse af virksomheder
- Konkursprocedurer og en ny chance for ærlige iværksættere
- Reduktion af regelbyrden.

²⁶ Jf. afsnit 2.1 i meddelelsen om nytænkning på uddannelsesområdet, som blev offentliggjort for nylig, COM(2012) 669.

²⁷ Forslag til Rådets henstilling om iværksættelse af en ungdomsgaranti, COM(2012) 729.

3.1. Bedre adgang til finansiering

Uden tilstrækkelig finansiering og uden likviditet kan virksomhederne ikke opretholde driften, investere og vokse, og adgang til finansiering er rent faktisk en af de løftestænger, som giver SMV'er mulighed for at skabe vækst²⁸. Det fremgår af den offentlige høring, som Kommissionen indledte i juli 2012, at adgang til finansiering er en af de vigtigste hindringer for vækst og iværksætterkultur i Europa. SMV'er har tidligere været afhængige af banklån, og derfor har de nuværende bankkreditbegrænsninger, som skyldes krisen, haft en uforholdsmæssig stor indvirkning på SMV'er. Hertil kommer, **at især iværksættere har problemer med at rejse kapital i de tidlige faser af deres virksomheders livscyklus**. I december 2011 forelagde Europa-Kommissionen en handlingsplan for at forbedre SMV'ernes adgang til finansiering²⁹ og en række forslag vedrørende venturekapitalfonde og sociale iværksætterfonde³⁰. Man har også været særlig opmærksom på SMV'er i direktivet om finansielle instrumenter³¹ og i de afsluttende forhandlinger om kapitalkravsdirektivet³². Der må imidlertid gøres en større indsats både på europæisk og nationalt plan for at løse problemerne vedrørende markedsmekanismernes utilstrækkelighed, herunder undersøgelse af alternativer til banklån for SMV'er, supplere de begrænsede private finansieringsmidler, der er til rådighed, og give lettere adgang til oplysninger om finansiering.

Det er også vigtigt at øge opstartsprojekters kvalitet og finansielle afkast. Finansiell støtte til pilotprojekter, der demonstrerer og afprøver nye teknologier, styrkelse af venturekapital, business angels-investeringer, væksthuse og lån til SMV'er med stort potentiale er nogle af de områder, hvor der kan gøres en indsats. Iværksættere har brug for midler for at udnytte deres forskning og udvikling kommercielt og afprøve innovative forretningsmodeller. Kommissionen foreslår støtte til disse områder inden for rammerne af det fremtidige **program for virksomheders konkurrenceevne og SMV'er (Cosme)**³³ og **Horisont 2020**, og denne støtte styrkes under EU's strukturfonde³⁴.

Aktører i den sociale økonomi og sociale virksomheder er vigtige drivkræfter bag inklusiv jobskabelse og social innovation. De står over for de samme problemer som de fleste SMV'er, men kan have yderligere vanskeligheder med at få adgang til finansiering, hvilket Kommissionen tager op i det fremtidige **program for social udvikling og innovation samt i strukturfondsbestemmelserne**³⁵.

²⁸ Akten for det indre marked. Tolv løftestænger til at skabe vækst og øget tillid. Sammen om fornyet vækst, KOM(2011) 206 endelig.

²⁹ En handlingsplan om bedre adgang til finansiering for SMV'er, KOM(2011) 870 endelig.

³⁰ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske venturekapitalfonde, KOM(2011) 860, og forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske sociale iværksætterfonde, KOM(2011) 862 endelig.

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF og 93/6/EØF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 93/22/EØF.

³² Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgangen til at udøve virksomhed som kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/87/EF om supplerende tilsyn med kreditinstitutter, forsikringsselskaber og investeringsselskaber i et finansielt konglomerat.

³³ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et program for virksomheders konkurrenceevne og små og mellemstore virksomheder (2014-2020), KOM(2011) 834 endelig.

³⁴ Ifølge Kommissionens forslag til de fremtidige strukturfonde skal omfattende strategier for integrerende etableringsstøtte være på plads for at opnå ESF- og EFRU-investeringer i iværksætterkultur. (COM/2012/0496 final - 2011/0276 (COD)).

³⁵ Jf. lovforslaget:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0609:EN:NOT>.

En vigtig del af et vellykket iværksætterpartnerskab er en bred vifte af investorer i den indledende fase (venturekapital og business angels), der tilvejebringer seedinvesteringer og indledende egenkapitalinvesteringer. Sådanne investorer bruger et omfattende netværk af ligestillede og bidrager med værdifuld viden om markedet og støtte samt tilvejebringelse af "intelligente penge" fra risikovillige investorer. Sådanne investeringer kan også fremmes ved hjælp af skatteincitamenter.

I 2008 oprettede Kommissionen "**Enterprise Europe Network**" - et partnerskab med over 600 værtsorganisationer, som bl.a. har til opgave at sikre, at virksomheder og vordende iværksættere får de nødvendige oplysninger om adgang til EU's fonde og midler. Bedre information om EU's støtte er stadig et stort ønske blandt virksomhederne. Kommissionen samarbejder med de berørte parter om **at styrke nettet** for at gøre det mere aktivt og effektivt.

Kommissionen vil:

- *finansiere programmer, der tager sigte på at udvikle et marked for mikrofinansiering i Europa gennem initiativer som mikrofinansieringsfaciliteten under Progress-programmet og den fælles aktion til støtte af mikrofinansieringsinstitutioner i Europa (Jasmine), og stiller ressourcer til mikrofinansiering til rådighed for medlemsstater og regioner gennem Den Europæiske Socialfond eller Den Europæiske Fond for Regionaludvikling*
- *lette direkte adgang for SMV'er til kapitalmarkedet gennem udvikling af en EU-ordning for handelssystemer, der er specialiseret i handel med aktier og obligationer udstedt af SMV'er ("SMV'ers vækst-markeder"), i forbindelse med revisionen af direktivet om markeder for finansielle instrumenter (MiFID).*

Medlemsstaterne opfordres til at:

- *vurdere behovet for at ændre den nuværende nationale finansielle lovgivning med henblik på at fremme nye, alternative former for finansiering af nyoprettede virksomheder og SMV'er generelt, navnlig hvad angår platforme for crowdfunding, og overveje behovet for forenkling af skattelovgivningen for at stimulere udviklingen af alternative finansielle markeder som f.eks. investeringer foretaget af business angels*
- *gøre brug af strukturfondenes ressourcer til at oprette mikrofinansieringsstøtteordninger under Den Europæiske Socialfonds (ESF's) og Den Europæiske Fond for Regionaludviklings (EFRU's) prioriterede investeringer*
- *udnytte hele ELFUL's potentiale til at sikre adgang til finansiering af iværksættere, navnlig landbrugsvirksomheder i den tidlige fase (unge landmænds etablering af en ny virksomhed) og i landområder generelt, herunder også ved hjælp af finansielle instrumenter.*

3.2. Støtte til nye virksomheder i afgørende faser af deres livscyklus og hjælp til, at de kan vokse

Ca. **50 % af alle nye virksomheder overlever ikke de første fem år**. Hvis Europas iværksættere skal kunne skabe den vækst, der forventes af dem, må vi afsætte flere ressourcer til at hjælpe dem med at komme gennem denne periode. **Ofte tillader virksomhedernes miljø dem ikke at vokse.**

De kan få livliner af afgørende betydning gennem støttetjenester, som kender deres markeder, og dermed kan andelen af nye virksomheder, som klarer sig, øges i væsentlig grad. Effektiv støtte består af helhedsorienterede programmer, som integrerer væsentlige elementer såsom lederuddannelse, coaching inden for FoU og netværkssamarbejde med ligestillede samt potentielle leverandører og kunder. Iværksættere har i stigende grad behov for rådgivning og støtte for at kunne tage højde for ressourcemæssige begrænsninger og usikre forsyninger gennem strategiske investeringer og produktudvikling. Mange mindre virksomheder er ligeledes under et stigende pres, fordi deres kunder kræver, at de lever op til nye krav vedrørende standarder og design, som skal forbedre ressourceeffektiviteten og genanvendeligheden.

En formindskelse af omkostningerne til overholdelse af skattelovgivningen ville forbedre erhvervsklimaet, især for små virksomheder. På grund af deres begrænsede ressourcer og erfaringer lider små og nyoprettede virksomheder mere end store selskaber under høje omkostninger til overholdelse af en kompleks skattelovgivning og omstændelige skatteindberetningsprocedurer. Medlemsstaterne bør også overveje at forenkle momsregistreringsprocedurerne og skabe et kvikskrankesystem for elektronisk registrering for at fremme små virksomheders grænseoverskridende digitale handel.

Mange nye idéer til succesfulde virksomheder kommer fra videnskab og forskning, men der kan gøres mere for at få erhvervslivet til at anvende forskningsresultater. Derfor bør der udveksles flere oplysninger med virksomhederne om den viden, der er indhentet i forbindelse med projekter, der finansieres under rammeprogrammerne for forskning og udvikling.

Nye virksomheder bliver ofte ofre for **vildledende markedsføringspraksis**. Sådan praksis spænder fra urigtige eller vildledende oplysninger om den tjeneste, der tilbydes, til tilbud camoufleret som fakturaer eller vildledende skemaer med anmodninger om opdateringer af virksomhedsvejvisere. Kommissionen har offentliggjort en strategi³⁶ med en detaljeret liste over fremtidige foranstaltninger, som skal øge beskyttelsen af virksomheder, og den har til hensigt at fremlægge et lovforslag i løbet af 2013.

Hvis hindringerne for et effektivt indre marked fjernes og der dermed skabes lige vilkår, vil det hjælpe små virksomheder med at udvikle grænseoverskridende aktiviteter. Dette indebærer en løsning på problemerne vedrørende dobbeltbeskatning og fjernelse af skattemæssige uoverensstemmelser og andre skatteforanstaltninger, der udgør hindringer for grænseoverskridende aktiviteter på det indre marked og for udenlandske investeringer i EU.

I størstedelen af EU afviger de retlige rammer for social sikring af selvstændige erhvervsdrivende desuden kraftigt fra rammerne for arbejdstagere, hvilket skaber yderligere hindringer for iværksættere. Støtte til nye virksomheder er særlig vigtig, når der er tale om overgang fra arbejdsløshed til selvstændig erhvervsvirksomhed. Ordninger, som gør det lettere for personer, der er afhængige af sociale ydelser (f.eks. arbejdsløshedsunderstøttelse), at starte egen virksomhed og blive økonomisk uafhængige (overgangsstøtte) kan hjælpe. Derfor kunne medlemsstaterne undersøge muligheden for at sikre, at en selvstændig har ret til ydelser (f.eks. sundhed, pension, handicap og arbejdsløshedsunderstøttelse, i tilfælde af at virksomheden må lukke eller går konkurs, mv.), som kan sammenlignes med ydelserne for arbejdstagere, dog uden at omfanget af sidstnævntes reduceres.

³⁶ Beskyttelse af erhvervsdrivende mod vildledende markedsføring og sikring af en effektiv regelhåndhævelse. Revision af direktiv 2006/114/EF om vildledende og sammenlignende reklame, COM(2012) 702.

Hvis de skal opnå succes, skal iværksættere og SMV'er have adgang til særlig, **skræddersyet ekspertise**, som kan hjælpe dem med at udvikle konkurrencefordele og udnytte globale værdikæder og delt forvaltning af menneskelige ressourcer. **Klynger, virksomhedsnet og andre former for sammenslutninger af virksomheder kan give sådanne gunstige miljøer**, da de samler de relevante aktører fra erhvervslivet, uddannelsessystemet, forskningssektoren og den offentlige sektor³⁷. Blandt SMV'erne har visse virksomheder, f.eks. sociale virksomheder, ofte bestemte forretningsmodeller, der kræver særlige støtteordninger. SMV-grupper kan føre til en forbedring af konkurrenceevnen³⁸. Derfor kunne medlemsstaterne overveje, om deres støtteordninger kunne forbedres med henblik på at tillade flere sådanne SMV-grupper.

Hertil kommer, at iværksætterne kan få stor gavn af det indre marked. Imidlertid står der i øjeblikket en række hindringer i vejen for det indre markeds effektivitet. Den 3. oktober 2012 offentliggjorde Kommissionen **Akten for det indre marked II**³⁹ for at reducere de nuværende hindringer. **Effektiv gennemførelse** af disse foranstaltninger kan fremme iværksætterkultur i Europa inden for områder som f.eks. levering af tjenesteydelser på tværs af grænserne, anerkendelse af eksamensbeviser og kvalifikationer samt etableringsretten.

Desuden bør **udvekslinger med erfarne iværksættere i EU** fremmes, f.eks. gennem Kommissionens ordning Erasmus for unge iværksættere.

Kommissionen vil:

- *indkredse og fremme medlemsstaternes bedste praksis med henblik på at skabe et mere iværksættervenligt skattemiljø*
- *støtte samarbejdet mellem klynger og virksomhedsnetværk*
- *støtte netværkssamarbejdet og udvekslingen af bedste praksis mellem agenturer med ansvar for ressourceeffektivitetsordninger for SMV'er*
- *styrke partnerskabet Enterprise Europe Network med værtsorganisationer, kvikskranner og alle organisationer, der støtter SMV'er, for at i) udbrede kendskabet til EU's initiativer, finansieringskilder og støtte til innovation, ii) tilskynde medlemsstaterne til at styrke de foranstaltninger, som skal øge iværksætteres og SMV'ers investeringsberedskab, og iii) sikre en effektiv bistand, der kan hjælpe virksomhederne med at udnytte det indre marked fuldt ud, og bidrage til åbning af markeder i tredjelande*
- *revidere bestemmelserne om forbud mod visse former for vildledende markedsføringspraksis⁴⁰ for at gøre dem mere robuste og styrke håndhævelsen i forbindelse med sådan praksis i grænseoverskridende sager*

³⁷ The Concept Of Clusters And Cluster Policies And Their Role For Competitiveness And Innovation: Main Statistical Results And Lessons Learned, *Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene*, SEK(2008) 2637.

³⁸ Den europæiske gruppe for klyngepolitikks endelige anbefalinger, anbefaling 5, på følgende websted: http://www.proinno-europe.eu/sites/default/files/newsroom/2010/09/EPCG_Final_Report_web-low1.pdf, (opfølgning på Den Europæiske Klyngealliances anbefalinger).

³⁹ Akten for det indre marked II – Sammen om fornyet vækst, COM(2012) 573 final.

⁴⁰ Direktiv 2006/114/EF om vildledende og sammenlignende reklame.

- frigøre det fulde potentiale i det digitale indre marked for SMV'er ved at fjerne de eksisterende hindringer for grænseoverskridende e-handel⁴¹
- fortsætte udviklingen af Erasmus-programmet for unge iværksættere for at imødekomme det stigende behov for deltagelse hos nye iværksættere i hele det indre marked⁴²
- fremme udvekslinger af unge iværksættere mellem EU og tredjelande
- hjælpe medlemsstaterne med at udvikle integrerede støtteordninger gennem kapacitetsopbygningsseminarer, som finansieres inden for rammerne af ESF's tekniske bistand, og som inddrager relevante aktører, herunder uddannelsesudbydere, med henblik på at udvikle integrerede strategier og specifikke aktioner, især for unge iværksættere
- videreudvikle portalen "Dit Europa – Erhvervslivet" med oplysninger om det indre marked fra både Kommissionen og medlemsstaterne.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- gøre den nationale skatteadministration mere gunstig for virksomheder i den tidlige fase, mindske omkostningerne til overholdelse af skattelovene gennem forenkling af skatteindberetningen og –betalingen og udvidet brug af elektroniske midler, herunder fremskyndelse af fuld gennemførelse af det digitale indre marked
- fremme koordinering på skatteområdet for at sikre, at uoverensstemmelser i skattebehandlingen ikke fører til dobbeltbeskatning eller anden skadelig skattepraksis, der hæmmer det indre marked ved at stille hindringer i vejen for virksomheder, der driver forretning på tværs af grænserne, og grænseoverskridende venturekapitalinvesteringer
- revurdere selskabsskatteordningerne og i den forbindelse overveje en udvidelse af anvendelsesområdet for bestemmelserne vedrørende begrænsning af tab og fradrag i selskabsskatten
- overveje at indføre en kasseregnskabsordning for moms for små virksomheder fra og med 2013
- vedtage de foranstaltninger, som er nødvendige for at støtte kommerciel udnyttelse af innovations-, forsknings- og udviklingsprojekter under hensyntagen til nyoprettede virksomheders særlige udfordringer

⁴¹ Herunder f.eks. en mini-kvikskranke for momsregistrering, -angivelse og -betaling som i Kommissionens meddelelse om den fremtidige moms (IP/11/1508).

⁴² I 2013 vil efterspørgslen fra nye iværksættere overstige det disponible budget: Ultimo december 2012 var der ca. 950 nye iværksættere, som var berettiget til en udveksling, mens det disponible budget kun muliggjorde omkring 930 udvekslinger. Eftersom antallet af nye iværksættere, som er berettiget til en udveksling, stiger med gennemsnitligt 25 hver uge, er det indlysende, at efterspørgslen vil overstige udbuddet i 2013. En række formidlende organisationer havde allerede i 2012 opbrugt det budget, de var blevet tildelt, og kunne ikke længere etablere udvekslinger.

- overveje muligheden for, at nye virksomhedsejere kan anmode om justeringer af betalingsplanerne for sociale bidrag i et begrænset tidsrum baseret på virksomhedens specifikke situation og en tilfredsstillende begrundelse
- fuldt ud udnytte de nyligt indførte støttemuligheder under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) til virksomhedsetablering og udvikling af omfattende ordninger for faglig udveksling af iværksættere og besøg på landbrugsvirksomheder, herunder også støtte til klynger, virksomhedsnetværk og samarbejdsaktiviteter inden for landbrug, skovbrug, agrofødevarerindustrien og andre virksomheder end landbrugsvirksomheder i landområder.

3.3. Udnyttelse af nye forretningsmuligheder i den digitale tidsalder

Bedre udnyttelse af informations- og kommunikationsteknologi (ikt) kan bidrage betydeligt til nye virksomheders vækst. Ikt er den vigtigste kilde til vækst i de nationale økonomier, og europæiske SMV'er vokser to til tre gange hurtigere, når de anvender ikt. Som anført i Kommissionens meddelelse om industripolitikken⁴³ skal "iværksætterne [...] udnytte det fulde potentiale i det digitale indre marked i EU, som forventes at vokse med 10 % om året indtil 2016".

Baseret på den **digitale dagsorden** og de **industripolitiske flagskibsinitiativer** vil Kommissionen hjælpe iværksættere og SMV'er med at udnytte ikt's potentiale fuldt ud, både med hensyn til **udbud** af nye digitale produkter og tjenester og med hensyn til **efterspørgsel** og intelligent brug af disse teknologier.

På udbudssiden udgør web-iværksættere en særlig kategori af iværksættere, der skaber nye digitale tjenester og produkter, der anvender internettet som et vigtigt element. Nystartede internetvirksomheder har tendens til at vokse og gå ned hurtigere end andre virksomheder, hvilket giver større fordele, men også større risici. De driver forretning i et kompleks miljø under hastig forandring, hvor netværk og eksperimenter er af afgørende betydning. Det er billigere og lettere at etablere internetvirksomheder, hvilket gør dem attraktive i forbindelse med påbegyndelse af en iværksætterkarriere. Web-iværksættere kræver derfor skræddersyede støtteforanstaltninger til en strukturel styrkelse af miljøet for nystartede internetvirksomheder.

På efterspørgselssiden **er der ingen vej uden om at investere i digital teknologi**: Virksomhederne kan i dag kun være konkurrencedygtige, hvis de udnytter den digitale verdens muligheder. Dette skaber muligheder og udfordringer, navnlig for SMV'er, da disse ofte er dårligere rustet til at håndtere nye, mere sofistikerede forretningsmodeller.

Digitale iværksættere er iværksættere, der fuldt ud udnytter digitale produkter og tjenester, herunder cloud computing, til at genopfinde deres forretningsmodeller og skærpe deres konkurrenceevne⁴⁴. EU-initiativerne "intelligent brug af informationsteknologi og integration af SMV'er i globale industrielle værdikæder" og "e-færdigheder" vil fremme udbredelsen af digitale teknologier og give SMV'er adgang til den digitale verden.

⁴³ En stærkere europæisk industripolitik for vækst og økonomisk genopretning. Ajourføring af meddelelsen om industripolitikken, COM(2012) 582 af 10. oktober 2012.

⁴⁴ Udnyttelse af potentialet ved cloud computing i Europa, COM(2012) 529.

E-handels potentiale som en del af det digitale indre markedes muligheder for iværksættere udnyttes stadig ikke fuldt ud. En række specifikke aktioner vil forbedre tilliden til onlinehandel⁴⁵.

Kommissionen vil:

- **fremme den grundlæggende viden** om centrale markedstendenser og innovative forretningsmodeller gennem oprettelse af online markedsovervågningsmekanismer og en resultattavle i samarbejde med de vigtigste aktører for at fremme dialogen og fastlægge en fælles handlingsplan
- **skabe øget opmærksomhed** gennem en EU-informationskampagne for iværksættere og SMV'er om fordelene ved den nye digitale udvikling; kampagnen vil fokusere på europæiske succeshistorier og europadækkende konkurrencer med priser for at gøre iværksættere opmærksomme på ændringerne i erhvervslivets struktur og nye forretningsmuligheder
- **fremme netværkssamarbejde** for at fremme og støtte nye forretningsidéer, som f.eks.: oprettelse af et **europæisk netværk af mentorer**, der skal stå for omskoling, rådgivning og praktisk vejledning om, hvordan man kan gøre forretninger i den digitale tidsalder, og partnerskabsarrangementer blandt interessenterne med henblik på udforskning af nye partnerskaber, **iværksætte konkrete aktioner for web-iværksættere** som f.eks.: i) et europæisk partnerskab for nystartede virksomheder for at udnytte ekspertise, mentorordninger, teknologi og tjenesteydelser, ii) en lederklub for web-iværksættere for at samle web-iværksættere, som er i verdensklasse, for at styrke web-iværksætterkulturen i Europa, iii) et europæisk netværk af internetvirksomhedsacceleratorer, iv) samarbejde med europæiske investorer med henblik på at øge strømmen af venturekapital og crowdfunding til nystartede internetvirksomheder og v) fremme af talent inden for internetvirksomhed ved at stimulere udviklingen af omfattende åbne onlinekurser⁴⁶ og oprettelsen af platforme for mentorordninger og kapacitetsopbygning
- **styrke kompetencer og kvalifikationer** ved at intensivere dens aktioner inden for e-færdigheder, der kan forbedre e-lederskabsfærdigheder, videnskabelige og kreative fag samt ledelses- og iværksætterkvalifikationer, for at løse problemer vedrørende nye teknologier og markeder.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- styrke den nationale eller regionale støtte til nystartede internetvirksomheder og fremme alternativ finansiering i højteknologiske virksomheder i den tidlige fase, herunder f.eks. kuponordninger for ikt-innovation

⁴⁵ En sammenhængende ramme til styrkelse af tilliden til det digitale indre marked for e-handel og onlinetjenester, KOM(2011) 942 endelig af 11. januar 2012.

⁴⁶ Jf. f.eks. <http://www.radicalsocientreps.org/>, <http://www.youtube.com/watch?v=iE7YRHxwoDs> og <http://www.academicmatters.ca/2012/05/the-massive-open-online-professor/>.

- fremme iværksætteres adgang til åbne data og store datamængder indsamlet inden for rammerne af offentlige eller industristøttede programmer som f.eks. det kulturelle datasæt Europeana⁴⁷
- støtte de mest talentfulde iværksættere, f.eks. ved at tilskynde de mest begavede universitetsuddannede til at begynde deres karriere i nystartede virksomheder
- støtte hurtig vedtagelse af de politiske initiativer, der er blevet fremlagt, herunder reformen af beskyttelsen af personoplysninger og forslaget til en fælles EU-købelov, som vil nedbryde hindringerne for udbredelsen af cloud computing i EU
- sikre bedst mulig udnyttelse af de europæiske midler til web-iværksætteri og digital iværksætteri i overensstemmelse med de gældende regler og prioriteringer.

3.4. Lettere virksomhedsoverdragelse

Årligt overdrages ca. 450 000 virksomheder med 2 millioner lønmodtagere i Europa. Det kan dog være så vanskeligt at overdrage en virksomhed, at **skønsmæssigt 150 000 virksomheder med 600 000 job kan gå tabt hvert år**⁴⁸. De vigtigste årsager hertil er regelbyrder eller skattemæssige byrder, manglende kendskab til de nødvendige forberedelser og uigennemsigtige markeder for sådanne transaktioner samt de tidskrævende procedurer for opfyldelse af formaliteterne. Endvidere kan en virksomheds retlige form (enkeltmandsvirksomheder) samt dens alder (navnlig virksomheder, der er under end tre år gamle) give anledning til yderligere problemer. Derfor er **de mindste virksomheder mest udsat for fejlslagne overdragelser**.

Sådanne virksomheder er arbejdende virksomheder med etablerede produkter, markeder og kunder, og de har dermed større sandsynlighed for overlevelse end nye virksomheder. Vordende iværksættere bør vide, at **erhvervelse af en arbejdende virksomhed kan være et attraktivt alternativ til at starte en ny virksomhed. Overdragelser bør gøres lettere** for både iværksætteren, der ønsker at overdrage sin virksomhed, og køberen.

Overdragelse af en virksomhed fra en generation til den næste er et kendetegn ved et familieforetagende og den største udfordring, den kan stå over for. Overdragelse af en familievirksomhed skal betragtes som en overdragelse af ejendomsret, hvor dette ejerskab ikke er et likvidt aktiv, men noget, som er bygget op og udviklet af familien gennem flere generationer, herunder værdier, traditioner og knowhow. Anvendelsesområdet for og rækkevidden af de forskellige regler for arve- og ejendomsskat i EU viser, at der stadig er gode muligheder for at forbedre de juridiske rammer for overdragelse af familievirksomheder.

Virksomhedsoverdragelser behandles **specifikt i "Small Business Act" (SBA)**⁴⁹ og **Status vedrørende "Small Business Act" for Europa fra 2011**⁵⁰ samt i **Kommissionens meddelelse fra 2006** "Gennemførelse af Fællesskabets Lissabon-program for vækst og beskæftigelse - Overdragelse af virksomheder - kontinuitet og en ny start"⁵¹.

⁴⁷ <http://Europeana.eu> er en kulturportal, som blev oprettet med støtte fra Europa-Kommissionen og fungerer som grænseflade for millioner af bøger, malerier, film, museumsgenstande og arkivfortegnelser, der er digitaliseret i hele Europa.

⁴⁸ "Business Dynamics: Start-ups, Business Transfers and Bankruptcy" (2011) http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/business_dynamics_final_report_en.pdf.

⁴⁹ Tænk småt først - "Small Business Act" for Europa, KOM(2008) 394 endelig.

⁵⁰ Revision af "Small Business Act" for Europa, KOM(2011) 78 endelig.

⁵¹ KOM(2006) 117 endelig.

En række europæiske lande har ganske vist gjort fremskridt, og der er blevet udviklet et mere "overdragelsesvenligt" regelsæt, men selv i disse lande **kan der blandt iværksættere og andre interessenter** (erhvervssammenslutninger, advokatfirmaer og konsulenter for iværksættere) stadig være et begrænset kendskab til overdragelsesmulighederne og de nødvendige forberedelser.

Da hindringerne for vellykkede virksomhedsoverdragelser i vid udstrækning kan findes på lokalt, regionalt og nationalt niveau, er det klart, at det er hensigtsmæssigt at sammenligne strategier over hele Europa med henblik på at **udveksle bedste praksis og at træffe foranstaltninger**, navnlig hvad angår **øget kendskab til virksomhedsoverdragelser, særlige finansielle instrumenter, der tager sigte på at finansiere overdragelser, ændring af juridisk status** (navnlig muligheden for at oprette aktieselskaber for at lette salget af en virksomhed) **og gennemsigtige markeder** for virksomhedsoverdragelser⁵².

Kommissionen vil:

- *udarbejde retningslinjer om de mest effektive programmer og bedste praksis for at gøre virksomhedsoverdragelse lettere, herunder foranstaltninger til uddybelse og udvidelse af markederne for virksomheder, kortlægning af eksisterende programmer i Europa og forslag til foranstaltninger, som er nødvendige for at fjerne eventuelt resterende hindringer for grænseoverskridende virksomhedsoverdragelser. Med henblik herpå etablerer Kommissionen en ekspertarbejdsgruppe med medlemsstaternes repræsentanter, som i 2013 vil søge at udarbejde en oversigt over og en analyse af årsagerne til de resterende hindringer på dette område og foreslå anbefalinger og støtteforanstaltninger vedrørende disse hindringer.*

Medlemsstaterne opfordres til at:

- *forbedre de retlige, administrative og skattemæssige bestemmelser for overdragelse af virksomheder under hensyntagen til Kommissionens meddelelse om overdragelse af virksomheder fra 2006 og Kommissionens meddelelse om tackling af arveafgiftsproblemer på tværs af landegrænserne i EU⁵³*
- *anvende disponible EU-midler i overensstemmelse med de gældende regler og prioriteringer til at støtte overdragelse af små og mellemstore virksomheder til iværksættere, som ønsker at drive virksomheden videre*
- *forbedre informations- og rådgivningstjenesterne for virksomhedsoverdragelser og forbedre indsamlingen af data om og overvågningen af virksomhedsoverdragelser*
- *at informere effektivt om virksomhedsoverdragelsesplatforme og markedspladser og iværksætte oplysningskampagner for at øge bevidstheden blandt potentielle købere og sælgere af levedygtige virksomheder*

⁵² Ifølge "Business Dynamics"-undersøgelsen tilbød kun 1/3 af de adspurgte medlemsstater særlige finansielle produkter til støtte for overdragelser, og i et dusin medlemsstater var der kun ringe eller slet ingen adgang til vejledning og uddannelse i emnet.

⁵³ KOM(2011) 864 og den relaterede henstilling (2011/856/EU) om lempelser af dobbeltbeskatning i forbindelse med arv.

- *overveje at revidere skattesystemet med hensyn til dets indvirkning på likviditeten i en lille eller mellemstor familievirksomhed i tilfælde af overdragelse, uden at det får negative virkninger for indtægterne.*

3.5. Fra fiasko til succes: en chance til for ærlige konkursramte

Virksomhedsfiasko er i lighed med oprettelse af virksomheder en del af et dynamisk og sundt marked. **Der foreligger dokumentation for, at langt de fleste konkurser (96 %) skyldes en række forsinkede betalinger eller andre objektive problemer** – der er med andre ord tale om ærlige konkurser uden nogen form for svig fra den erhvervsdrivendes side⁵⁴. I konkurslovgivningen behandles iværksættere i mange tilfælde imidlertid, som om de var svigagtige, og de skal gennemgå komplekse procedurer, inden sagen kan afsluttes. I visse medlemsstater kan proceduren tage så lang tid, at iværksættere ikke vil overveje at etablere en anden virksomhed⁵⁵. I nogle tilfælde udelukker lovgivningen, at de kan oprette en ny virksomhed i en stor del af eller resten af deres levetid.

Selv efter at sagen er afsluttet, stigmatiseres tidligere konkursramte, og de har svært ved at finansiere en ny virksomhed. Derfor giver mange potentielle iværksættere ganske enkelt op og overvejer ikke at forsøge igen.

Samtidig viser undersøgelser, at **virksomheder, der får en ny start, får større succes og overlever længere end gennemsnittet af helt nye virksomheder; de vokser hurtigere og beskæftiger flere arbejdstagere**⁵⁶. En enkelt fiasko som iværksætter **bør derfor ikke bevirke, at man i al fremtid mister enhver mulighed for at starte op igen, men bør ses som en mulighed for at lære at gøre tingene bedre** – hvilket er et synspunkt, som allerede i dag er almindeligt accepteret som en af forudsætningerne for fremskridt inden for videnskabelig forskning. Derfor skal tiltag rettet mod en ny generation af iværksættere omfatte sikkerhed for, at de ikke for bestandig udelukkes fra at forsøge sig med et ny projekt, hvis deres første forsøg ikke bærer frugt. Konkurslovgivningen skal således sikre hurtige, effektive metoder for kreditorvirksomheders anmeldelse og inddrivelse af fordringer, mens der bør indføres hurtigere og mere overkommelige procedurer for afvikling af virksomheder og afslutning af konkursbehandling.

Kommissionen vedtog sidste december en meddelelse om en ny europæisk tilgang til konkurs og insolvens⁵⁷ for at skabe et mere erhvervsvenligt miljø, f.eks. ved at forbedre effektiviteten af medlemsstaternes insolvenslovgivning herunder varigheden af en konkursbehandling og omkostningerne forbundet med afslutning heraf. Som et første skridt vedtog Kommissionen samtidig også et forslag til modernisering af forordningen om konkurs⁵⁸, som vil sikre anerkendelse af redningen af virksomheder på tværs af grænserne og også lette anmeldelse af fordringer i en anden medlemsstat.

Kommissionen vil:

⁵⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0584:FIN:da:PDF>.

⁵⁵ I visse medlemsstater varer likvidationsproceduren for virksomheden 1-2 år. Det tager yderligere 3 til 9 år at oprette en ny virksomhed.

⁵⁶ E. Stam, D. B. Audretsch and J. Meijaard, "Renascent Entrepreneurship", Erasmus Research Institute of Management, 2006.

⁵⁷ A new European approach to business failure and insolvency, COM(2012) 742.

⁵⁸ COM(2012) 744.

- *iværksætte en offentlig høring for at indhente de berørte parter synspunkter vedrørende de emner, der udpeges i meddelelsen om en ny europæisk tilgang til konkurs og insolvens, herunder en ny chance til ærlige konkursramte og afkortning og harmonisering af varigheden af konkursbehandlinger.*

Medlemsstaterne opfordres til at:

- *så vidt muligt begrænse varigheden af konkursbehandling og gældssanering for ærlige iværksættere, som er gået konkurs, til højst tre år senest i 2013⁵⁹*
- *tilbyde virksomhederne støtte til hurtig omstrukturering, rådgivning om at undgå konkurser og støtte til SMV'er, der skal omstruktureres og relanceres*
- *yde rådgivning til konkursramte iværksættere om gældsforvaltning, at lette den økonomiske og sociale integration og at udvikle programmer for mentorordninger, uddannelse og virksomhedsnetværk rettet mod virksomheder, der får en chance til.*

3.6. Regelbyrden: klarere og enklere regler

Iværksættere bør være de "normale kunder", for hvilke myndighederne fastlægger deres procedurekrav, men ikke desto mindre mener næsten tre fjerdedele af europæerne, at det er for vanskeligt at starte egen virksomhed på grund af de komplekse administrative formaliteter⁶⁰. Mange flere klagede over den tunge regelbyrde, der er forbundet med at drive en virksomhed. Kommissionen, som var klar over dette, udarbejdede i 2007 et handlingsprogram, som skulle reducere unødvendige administrative byrder som følge af EU-lovgivningen med 25 % inden udgangen af 2012⁶¹. I november 2011 vedtog Kommissionen sin rapport om minimering af regelbyrden for SMV'er - Tilpasning af EU's regulering til mikrovirksomheders behov⁶² - som udvidede fokus til en langt bredere vifte af alle andre regelbyrder end den administrative byrde forbundet med indberetning til myndighederne og indførte princippet om omvendt bevisbyrde for eventuelle nye regelbyrder. Den forpligtede endvidere Kommissionen til at forbedre høringen af små virksomheder og at vedtage en årlig resultattavle for fremskridt med hensyn til gennemførelsen i medlemsstaterne.

Kommissionen har fremlagt en række forslag, som rækker ud over målet om en reduktion på 25 %. EU-lovgiveren har vedtaget foranstaltninger, som indebærer besparelser på 30,8 mia. EUR for virksomhederne. Dette udgør 25 % af regelbyrden, som er blevet anslået til 123,8 mia. EUR. En reduktion på yderligere 5,5 % af byrden vil kunne opnås, hvis de supplerende forslag, som Kommissionen har fremlagt, vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet.

⁵⁹ Som anmodet om i konklusionerne fra Rådet (konkurrenceevne), maj 2011.

⁶⁰ EU Commission Flash Eurobarometer No 354 "Entrepreneurship".

⁶¹ I handlingsprogrammet, der skal fjerne unødvendige administrative byrder for virksomhederne i EU, udpeges en række prioriterede områder, som lå til grund for ca. 80 % af den administrative byrde som følge af EU-lovgivningen, herunder nationale regler til gennemførelse af denne lovgivning. I samråd med Stoiber Group, der fungerede som uafhængig konsulent, blev der foreslået hundredvis af tilpasninger, som allerede har medført årlige besparelser for virksomhederne på over 40 mia. EUR. Forslagene vedrørte områder som f.eks. landbrug, miljø og fiskeri, selskabsret, skat, statistik, fødevaresikkerhed og lægemidler. De største "bidragydere" til besparelserne er skattelovgivningen (et skift fra papirfakturaer til elektroniske fakturaer) og selskabsret (mikrovirksomheder undtages fra visse bestemmelser vedrørende balancen og offentliggørelseskrav).

⁶² KOM(2011) 803 og meddelelsen om sundhedstjek af EU-lovgivningen (Refit!), jf.: http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/index_da.htm

Der er blevet opnået betydelige besparelser på områderne **skattelovgivning** (et skift fra papirfakturaer til elektroniske fakturaer) og selskabsret (undtagelser fra visse bestemmelser vedrørende krav om regnskabsaflæggelse for mikrovirksomheder). F.eks. har faktureringsdirektivet⁶³ medført ens behandling af papirfakturaer og e-fakturaer, og det bestemmer desuden, at medlemsstaterne ikke længere kan foreskrive en bestemt teknologi for e-fakturaer⁶⁴. Der er også gjort fremskridt med hensyn til modernisering af **toldlovgivningen**, som indebærer en reduktion af kravene om statistiske indberetninger for SMV'erne, og med hensyn til en lang række andre områder i medlemsstaterne⁶⁵.

En reduktion af den unødvendige og overflødige regelbyrde står fortsat øverst på Kommissionens politiske dagsorden. Foruden konferencerne i medlemsstaterne blev der den 1. oktober 2012 lanceret en offentlig høring for at indkredse de **ti mest byrdefulde dele af EU-lovgivningen**⁶⁶. Resultatet af denne høring samt en mere specifik analyse vil blive taget i betragtning, når behovet for revision af EU-lovgivningen inden for specifikke områder vurderes.

De retlige forpligtelser, der pålægges virksomhederne, bør være klare og enkle. Klare lovgivningsmæssige rammer beskytter folkesundheden, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen samt miljøet og sikrer desuden ensartede vilkår, loyal og fri konkurrence, sikkerhed for de erhvervsdrivende og forudsigelighed på markedet. Intelligent lovgivning kan også fremme innovation og give europæiske virksomheder en lederrolle, for så vidt angår centrale teknologier og tjenesteydelser. Overlappende eller ukoordinerede tilladelser bør dog undgås. Tilsvarende bør byrdefulde formaliteter, f.eks. krav om dokumentation for ægtheden af offentlige dokumenter (f.eks. registrering af selskaber), derfor afskaffes, for så vidt angår erhvervsaktiviteter inden for det indre marked.

Bureaukratiet skal fjernes eller begrænses for alle virksomheder, hvor det er muligt, og især for mikrovirksomheder, **herunder selvstændige og de liberale erhverv**, der er specielt sårbare over for de byrder, der er forbundet med bureaukrati, som følge af deres beskedne størrelse og begrænsede menneskelige og finansielle ressourcer. Samtidig bør de resterende urimelige og ubegrundede hindringer for adgang til liberale erhverv fjernes.

På området for offentlige indkøb hæmmes SMV'erne og grænseoverskridende bud af administrative krav (f.eks. forelæggelse af dokumentation), problemer med at få oplysninger og undertiden uforholdsmæssigt strenge krav fra de ordregivende myndigheders side. Andelen af SMV'er, som tildeles kontrakter om offentlige indkøb, har ikke ændret sig væsentligt siden 2002. Den vigtigste faktor af betydning for SMV'ers deltagelse er kontraktens størrelse – SMV'er har ikke kapacitet til at byde på eller opfylde kravene i store offentlige kontrakter, og overordnet set synes kontrakter til en værdi af mere end 300 000 EUR at være uden for deres rækkevidde. Inddeling i partier i forbindelse med kontrakter til en samlet værdi, der overstiger visse tærskler, vil øge antallet af kontrakter, som er tilgængelige for SMV'er.

⁶³ Rådets direktiv 2010/45/EU af 13. juli 2010 om ændring af direktiv 2006/112/EF om det fælles merværdiafgiftssystem for så vidt angår faktureringsreglerne

⁶⁴ Det anslås, besparelserne vil beløbe sig til 18 mia. EUR på mellemlang sigt, hvis alle virksomheder indfører e-fakturering.

⁶⁵ En oversigt over bedste praksis kan findes i de omfattende bilag til "Europa kan gøre det bedre", der blev vedtaget af den højtstående gruppe vedrørende reduktion af administrative byrder (november 2011) på følgende websted:
http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/best_practice_report/docs/bp_report_signatur_e_en.pdf.

⁶⁶ Høring: "Hvilke 10 EU-retsakter er mest byrdefulde for SMV'er?"
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/public-consultation-new/index_da.htm.

Desuden anbefaler Kommissionen, at medlemsstaterne fortsætter moderniseringen af arbejdsmarkedene ved at forenkle arbejdsmarkedslovgivningen og udvikle fleksible arbejdsordninger, herunder arbejdsfordelingsordninger⁶⁷.

Desuden bør virksomhederne kunne regne **med ekspertrådgivning og -bistand**, når de oplever, at reglerne for det indre marked anvendes forkert - et område, hvor Kommissionens Solvit-netværk er blevet anvendt de seneste 10 år.

Iværksættere bør også have adgang til et enkelt kontaktpunkt, hvor de kan modtage omfattende oplysninger om tilladelser, administrative procedurer, finansiering og offentlig støtte. Anvendelsen af "kvikskranker" for iværksættere som f.eks. "Barcelonactiva", som vandt European Enterprise Promotion Award 2011, bør udbygges. Desuden har Kommissionen for nylig lanceret en ny "Dit Europa"-portal, som omfatter **et enkelt kontaktpunkt for EU's finansielle instrumenter**⁶⁸. Virksomhederne bør have online adgang til flere administrative procedurer, også på tværs af grænserne. Medlemsstaterne opfordres til at udvide anvendelsen af de kvikskranker, de har etableret i henhold til direktivet om tjenesteydelser, således at de kommer til at omfatte flere procedurer, følge en tilgang baseret på virksomhedernes livscyklus, være flersprogede og være mere brugervenlige.

Kommissionen vil:

- *fortsat sætte ind på at mindske regelbyrden i den EU-lovgivning, der foreslås, navnlig på områder, hvor sådanne byrder er størst*
- *angive, hvordan den vil gennemgå og revidere EU-lovgivningen for at mindske den overflødige byrde på de områder, der er udpeget som de "ti mest byrdefulde dele af EU-lovgivningen". Der vil ligeledes blive foreslået lovgivningsinitiativer, der skal reducere den administrative byrde på andre områder, f.eks. fremme af e-fakturerings inden for offentlige indkøb og forenkling af virksomhedsdrift gennem en standardiseret momsbeholdning⁶⁹*
- *foreslå lovgivning, som afskaffer belastende krav om dokumentation for ægtheden af offentlige dokumenter, som små og mellemstore virksomheder skal forelægge for at gøre grænseoverskridende forretninger i det indre marked*
- *nedsætte en arbejdsgruppe, der skal vurdere de specifikke behov hos iværksættere inden for de liberale erhverv, f.eks. hvad angår forenkling, internationalisering eller adgang til finansiering*
- *overvåge udviklingen via kvikskrankerne i henhold til direktivet om tjenesteydelser og tilskynde medlemsstaterne til at anvende en mere erhvervsorienteret tilgang*
- *tage skridt til at sikre, at flere virksomheder får hjælp gennem Solvit, hvis offentlige myndigheder tilsidesætter deres rettigheder på det indre marked. Enterprise Europe Network bør bistå virksomhederne med henblik på at sikre, at de effektivt kan få*

⁶⁷ "Et opsving med høj beskæftigelse", COM(2012) 173 final af 18.4.2012. Jf. også "Obstacles to growth - Recruiting the first employee", rapport fra First Employee expert group, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/support_measures/first_emp/1st_emp_en.pdf.

⁶⁸ Dette er resultatet af Kommissionens handlingsplan for forbedring af SMV'ernes adgang til finansiering, KOM(2011) 870 endelig.

⁶⁹ Kommissionens arbejdsprogram for 2013, KOM(2012) 629 final.

adgang til og bruge Solvit. Gennemgå alle eksisterende ressourcer for iværksættere på EU-plan for at sikre klarhed og tilgængelighed og undgå overlapninger og forældede oplysninger.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- *reducere tidsforbruget ved udstedelse af tilladelser og andre godkendelser, der er nødvendige for at etablere en virksomhed, til en måned inden udgangen af 2015⁷⁰*
- *fuldt ud implementere det europæiske adfærdskodeks for offentlige kontrakter med henblik på at lette SMV'ers adgang til offentlige udbud senest i 2013*
- *fortsætte moderniseringen af arbejdsmarkedet gennem forenkling af arbejdsmarkedslovgivningen og udvikling af fleksible arbejdsordninger, herunder arbejdsfordelingsordninger⁷¹*
- *udvide anvendelsen af kvikskrannerne til at omfatte flere økonomiske aktiviteter og gøre dem mere brugervenlige*
- *oprette kvikskranner for iværksættere, der samler alle virksomhedsstøttetjenester, herunder vejledning, bistand og rådgivning om adgang til traditionelle såvel som ikke-traditionelle finansieringskilder, adgang til "væksthuse" og "virksomhedsacceleratorer" og støtte til tidlig internationalisering af nye virksomheder. Alle relevante aktører, herunder uddannelsesinstitutioner, bør inddrages for at sikre en partnerskabstilgang.*

4. INDSATSOMRÅDE 3 - ROLLEMODELLER OG KONTAKT MED SPECIFIKKE GRUPPER

4.1. Nye opfattelser: iværksættere som rollemodeller

I Europa er der et begrænset antal kendte succeshistorier om iværksættere. Dette skyldes, at iværksætteri ikke er blevet fremhævet som den foretrukne karriere. Det er sjældent, at "iværksætter" rangerer højt blandt attraktive beskæftigelser. På trods af at iværksætterne skaber arbejdspladser og sætter skub økonomien, fremhæves succesrige iværksættere ikke som rollemodeller i medierne. For unge betyder dette, at en iværksætterkarriere rangerer forholdsvis lavt på listen over attraktive beskæftigelser, og det har en afskrækkende virkning over for personer, der måtte ønske at blive iværksættere.

Hvis iværksætterkulturen skal ændres, er det derfor vigtigt at **ændre opfattelsen af iværksættere gennem konkret og positiv kommunikation** om iværksætternes resultater, deres værdi for samfundet og mulighederne for en karriere, der indebærer oprettelse eller erhvervelse af nye virksomheder. Hvis dette skal opnås, skal deres synlighed som rollemodeller forbedres under hensyntagen til iværksætternes forskelligartede profiler og veje til succes. Klare og vedkommende oplysninger om de udfordringer og fordele, der er forbundet med en iværksætterkarriere, kan modvirke negative opfattelser. En bredere drøftelse herom blandt befolkningen, navnlig i medierne, er således afgørende for en revolution på iværksætterområdet. Offentlige og private institutioner bør tilskyndes til at

⁷⁰ "Business Dynamics"-undersøgelsen fra 2010 viste, at i 7 ud af 33 europæiske lande i undersøgelsen var det muligt for fem modelvirksomheder at opnå de nødvendige tilladelser inden for 30 dage.

⁷¹ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_en.pdf, s. 10.

lægge vægt på den samfundsmæssige betydning af iværksætteri, ikke blot som et legitimt karriereforløb, men også som et anliggende af stor national, europæisk og international interesse.

Kommissionen vil:

- *inden for rammerne af "SMV-ugen" indføre en europæisk "EU-iværksætterdag" for studerende, der er i gang med det afsluttende år af en gymnasial uddannelse. Arrangementerne kunne omfatte møder med iværksættere, casestudier, foredrag, workshoper og dage med åbent hus i virksomheder.*

Medlemsstaterne opfordres til at:

- *intensivere aktiviteterne til fremme af iværksætterkultur og udpege kendte iværksættere som nationale iværksætterambassadører, som skal være iværksætterkulturens repræsentanter i deres lande. Deres rolle vil være at understrege værdien af iværksætterånd i samfundet, at understrege vigtigheden af at udvikle iværksætterfærdigheder og -erfaringer inden for uddannelse og at sætte fokus på muligheden for en karriere som iværksætter*
- *tage bedre hensyn til de mange forskellige forretningsmodeller og former for retlig status i deres nationale eller lokale erhvervsstøtteordninger og udvikle uddannelse i socialt iværksætteri.*

4.2. Nye horisonter: kontakt med kvinder, ældre, indvandrere, arbejdsløse og unge

Unge, kvinder, handicappede og/eller immigranter er blandt de demografiske grupper, der er underrepræsenteret blandt iværksættere og navnlig iværksættere, der starter nye virksomheder. EU skal give dem mulighed for at kaste sig over iværksætteri, således at de kan skabe arbejdspladser, etablere de rette økonomiske og sociale forhold for dem og udnytte deres kreative og innovative kapacitet. Disse muligheder skal være afstemt efter de forskellige gruppers behov, forventninger og normer med hensyn til, hvordan rådgivning og information leveres og modtages. Foranstaltningerne bør baseres på en integreret støtteordning, der styrker den menneskelige kapital og yder finansiell støtte. Ud over specifikke aktiviteter, der er tilpasset de enkelte gruppers behov, bør de alle deltage i iværksætteruddannelsesprogrammer, der udformes og udbydes i samarbejde med uddannelsesudbydere, ungdomsorganisationer, traditionelle erhvervskonsulenter og finansielle institutioner.

4.2.1. Kvinder

Kvinder udgør 52 % af den samlede europæiske befolkning, men kun en tredjedel af de selvstændige eller af alle virksomhedsgrundlæggere i EU⁷². **Kvinder udgør dermed en stor pulje af iværksætterpotentiale i Europa.** Kvinder står i forbindelse med etablering og drift af en virksomhed over for flere vanskeligheder end mænd, navnlig med at få adgang til finansiering, uddannelse og netværk og med at forene arbejdsliv og familie⁷³.

⁷² Eurostat, "Statistics in focus: the entrepreneurial gap between men and women" (30/2007).

⁷³ Jf. f.eks. O. Bekh, ETF Women's Entrepreneurship Development, Policy Brief (2012), A. Lesina, F. Lotti, "Do Women Pay More for Credit? Evidence from Italy", NBER Working Paper (2008), "women in business and decision-making", Eurochambres (2004).

Potentielle kvindelige iværksættere bør gøres bekendt med erhvervsstøtteprogrammer og finansieringsmuligheder.

I 2009 lancerede Kommissionen EU-netværket af kvindelige iværksætterambassadører, der skal tjene som rollemodeller for potentielle kvindelige iværksættere. Dette blev i 2011 efterfulgt af EU-netværket af mentorer for kvindelige iværksættere, som frivilligt rådgiver kvinder, som etablerer og driver nye virksomheder. I 2012 fremsatte Kommissionen et forslag til at forbedre balancen mellem kvinder og mænd i bestyrelser for børsnoterede virksomheder. Selv om bestyrelsesmedlemmer har behov for andre kompetencer og kvalifikationer end iværksættere, kunne en forøgelse af antallet af kvinder i overordnede stillinger være inspirerende for kvinder i almindelighed. Et stort antal kvinder, som har succes i erhvervslivet og er synlige, vil vise andre kvinder, at de har mulighed for at opnå succes på arbejdsmarkedet.

Effektiv gennemførelse af den eksisterende lovgivning om ligestilling mellem kønnene, navnlig direktiv 2010/41/EF⁷⁴, bør fremme iværksætteri blandt kvinder yderligere.

Kommissionen vil:

- *skabe en EU-dækkende online mentor-, rådgivnings-, uddannelses- og erhvervsnetværksplatform for kvindelige iværksættere, der vil gøre de eksisterende nationale ambassadør- og mentornetværk tilgængelige online, udvide deres tilbud og rækkevidde og støtte kvindelige iværksættere på nationalt og regionalt plan ved at fremme udvekslingen af bedste praksis mellem medlemsstaterne.*

Medlemsstaterne opfordres til:

- *udforme og gennemføre nationale strategier for kvindelige iværksættere, som tager sigte på at øge andelen af virksomheder, der ledes af kvinder*
- *indsamle kønsopdelte data og udarbejde årlige opdateringer om den nationale situation for kvindelige iværksættere*
- *opretholde og udvide de eksisterende netværk af kvindelige iværksætterambassadører og mentorer for kvindelige iværksættere*
- *indføre politikker, som giver kvinder mulighed for at opnå en rimelig balance mellem arbejds- og familieliv gennem etablering af passende og økonomisk overkommelige ordninger for pasning af og omsorg for børn og ældre pårørende, navnlig gennem fuld udnyttelse af støttemulighederne under ELFUL, EFRU og ESF.*

4.2.2. Ældre

Ældre er en værdifuld ressource for iværksættervirksomhed. Mellem 1990 og 2010 steg andelen af borgere over 50 år i Europa fra 32,1 % til 36,5 %, og den europæiske befolknings gennemsnitsalder forventes at stige i de kommende årtier. En voksende skare af veluddannede, meget erfarne voksne går på pension hvert år, og hidtil har samfundet ikke været innovativt med hensyn til at beskæftige dem og udnytte deres viden og færdigheder. Hvis de inddrages i både virksomhedsetablering og støtte til nye og eksisterende iværksættere, kan det maksimere de erfaringer, som iværksætterne råder over, og som ellers ville være gået

⁷⁴ EUT L 180 af 15.7.2010, s. 1.

tabt i forbindelse med de ældres pensionering, fremme overdragelse af viden mellem generationerne og generelt sikre overførsel af viden.

Da folk lever længere og sundere, er traditionelle tilbagetrækningsmodeller og valg heraf ved at ændre sig. De ældre, som ønsker at starte en virksomhed for første gang, bør kunne drage fordel af hele spektret af eksisterende støttetjenester.

Ældre iværksættere kan også udgøre en værdifuld ressource for andre iværksættere.

Pensionerede erhvervsfolk har værdifuld viden og erfaringer, der kan gøre det lettere at etablere og drive en virksomhed, end det ellers ville være for en uerfaren virksomhedsgrundlægger. Denne viden udgør værdifuld europæisk intellektuel kapital og bør udnyttes bedst muligt. EU kunne lade sig inspirere af programmer såsom "Senior Enterprise" (Irland) og "Maillages" (Frankrig), der tilskynder motiverede ældre til at fungere som frivillige mentorer, potentielle købere af eller investorer i virksomheder eller som midlertidige ledere, som hjælper sårbare nystartede virksomheder eller virksomheder, der undergår forandringer⁷⁵.

Kommissionen vil:

- *hjælpe med udveksling af bedste praksis, som gør det muligt for topledere og iværksættere at vejlede nye iværksættere samt at støtte gensidig vejledning og vejledning mellem generationerne blandt iværksættere og at udveksle vitale kvalifikationer som f.eks. ikt-kompetencer og ældres erfaringer.*

Medlemsstaterne opfordres til at:

- *støtte ældre iværksættere, der er interesserede i at overføre viden til nye iværksættere, og matche ældre iværksættere med uerfarne iværksættere for at oprette hold med bredere kompetencer*
- *sikre, at ældre iværksætteres og pensionerede lederes deltagelse i projekter er forenelig med deres pensionsvilkår.*

4.2.3. Iværksættere med indvandrerbaggrund

Indvandrere oprettede 52 % af de nystartede virksomheder i Silicon Valley mellem 1995 og 2005, og indvandrerbefolkningen i Israel har haft stor betydning for landets succes. **Ifølge OECD er indvandrere en smule mere iværksætterorienterede end indfødte, og en udenlandsk født selvstændig, der ejer en lille eller mellemstor virksomhed, skaber mellem 1,4 og 2,1 arbejdspladser yderligere⁷⁶. Der er et stort potentiale for iværksætteri blandt indvandrerne i Europa.** I dag er europæiske indvandrer- og mikro- og småvirksomheder dog mikrovirksomheder med ingen eller meget få ansatte. De er også små i sammenligning med lokalbefolkningens virksomheder, hvad angår omsætning og fortjeneste. Kvalificerede indvandrere står ofte over for juridiske problemer samt begrænsede arbejdsmarkeds- og karrieremuligheder, hvilket tilskynder dem til at blive selvstændige. Det bør også bemærkes, at visse tredjelande har en indvandringspolitik, som gør det gunstigt for iværksættere at slå sig

⁷⁵ Endnu et eksempel på, hvad der kan opnås, kan findes hos det amerikanske Service Corps of Retired Executives (SCORE), som har etableret et netværk af 13 000 frivillige, hvis ekspertrådgivning bidrog til at skabe over 67 000 arbejdspladser i 2011.

⁷⁶ OECD(2010), Open for Business; Migrant Entrepreneurship in OECD Countries, OECD Publishing, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264095830-en>.

ned i det pågældende land. Der bør også tages hensyn til de mere sårbare grupper bestående af indvandrere med ringere kvalifikationer. Indvandrere skaber ganske vist flere virksomheder end resten af befolkningen, men oplever også oftere fiasko, fordi de ikke råder over de rette oplysninger, erfaringer og sprogkunderskaber⁷⁷.

EU har offentligt anerkendt det vigtige bidrag, som iværksættere med indvandrerbaggrund kan yde til bæredygtig vækst og beskæftigelse. Den europæiske dagsorden for integration af tredjelandsstatsborgere⁷⁸ fremhæver den vigtige rolle for indvandrere som iværksættere og præciserer: "deres kreativitet og innovationskapacitet bør også styrkes". Det er vigtigt, at politikker til fremme af iværksætterkultur i Europa tager fuldt hensyn til iværksætterpotentialet i denne gruppe. Højt kvalificerede tredjelandsstatsborgere kan allerede få indrejsetilladelse som arbejdstagere i henhold til direktivet om det blå EU-kort⁷⁹. De nationale og europæiske politikker bør også tage hensyn til kvalificerede indvandreres potentiale for at oprette virksomheder og arbejdspladser. Navnlig bør støtteforanstaltninger og politiske tiltag medvirke til at tiltrække talentfulde kommende iværksættere, der ønsker at skabe globale virksomheder med base i Europa.

Kommissionen vil:

- *foreslå politiske initiativer for at tiltrække iværksættere med indvandrerbaggrund og fremme iværksætterånden blandt indvandrere, som allerede befinder sig i EU eller ankommer af andre årsager end oprettelse af virksomheder, på grundlag af den bedste praksis, der er udviklet i medlemsstaterne, herunder af de lokale myndigheder*
- *analysere muligheden for at foreslå lovgivning, der har til formål at fjerne de juridiske hindringer for etablering af virksomheder og at give velkvalificerede iværksættere med indvandrerbaggrund varig opholds- og arbejdstilladelse.*

Medlemsstaterne opfordres til at:

- *fjerne juridiske hindringer for, at iværksættere med indvandrerbaggrund, som opholder sig lovligt i den pågældende medlemsstat, etablerer virksomheder, herunder f.eks. overvejelse af initiativer, som giver velkvalificerede iværksættere med indvandrerbaggrund eller indvandrere med en afgangseksamen svarende til en kandidateksamen fra en europæisk uddannelsesinstitution mulighed for at etablere en virksomhed i Europa på grundlag af en længerevarende opholds- og arbejdstilladelse, som kan forlænges, hvis foruddefinerede mål for jobskabelse, omsætning eller tilvejebringelse af ny finansiering opfyldes*
- *lette adgangen til oplysninger og netværkssamarbejde for iværksættere med indvandrerbaggrund og kommende iværksættere med indvandrerbaggrund, f.eks. gennem oprettelse af informationscentre for disse i områder med en stor koncentration af indvandrere.*

⁷⁷ Rath, J., Eurofound (2011), *Promoting ethnic entrepreneurship in European cities*, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg. **Kan findes på følgende websted:** <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2011/38/en/2/EF1138EN.pdf>.

⁷⁸ KOM(2011) 455 endelig og SEK(2011) 957 endelig.

⁷⁹ Rådets direktiv 2009/50/EF.

4.2.4. Arbejdsløse, navnlig unge

I lyset af det betragtelige antal ledige i hele Europa bør der etableres iværksætterstøtteordninger for at tilskynde til etablering af nye virksomheder som en vej ud af arbejdsløshed⁸⁰. Kun få erhvervsudviklingsstøtteordninger er specifikt rettet mod unge arbejdsløse⁸¹.

Al erhvervsudviklingsstøtte bør omfatte offentliggørelse af oplysninger om og links til støttetjenester, vejledning og rådgivning, coaching for erhvervslivet og mentorordninger. En sådan støtte kan også udvides til at omfatte uddannelse inden for bestemte områder (f.eks. kortlægning af muligheder, forretningsplaner, finansiell forvaltning, salg og markedsføring), som enten er uformel (f.eks. mentorordninger) eller mere formel og har form af et kursus. Støtten bør være rettet mod grupper med det største potentiale (som f.eks. arbejdsløse med faglige kvalifikationer, kvinder eller unge) og bør bygge på et nært samarbejde mellem arbejdsformidlinger, erhvervsstøttetjenester og finansieringsformidlere. Målet er at hjælpe de ledige med at klare overgangen til selvstændig virksomhed, øge deres virksomheders bæredygtighed og at skræddersy støtte til grupper, som kan kræve yderligere ressourcer, herunder f.eks. unge eller personer, som det kan være svært at få i tale gennem de traditionelle kanaler for erhvervsstøtte.

Man bør også være opmærksom på de arbejdsløse i almindelighed, især dem, der allerede har kvalifikationer og kompetencer, som kan overføres til selvstændige gennem coaching for erhvervslivet og mentorordninger.

Kommissionen vil:

- *i 2014 lancere mikrofinansieringsfaciliteten under programmet for social udvikling og innovation, som vil være rettet mod sårbare grupper, herunder personer, som har mistet eller er i fare for at miste deres arbejde eller har svært ved at komme ind på eller vende tilbage til arbejdsmarkedet*
- *via Den Europæiske Socialfond yde teknisk bistand for bl.a. at fokusere på at oprette støtteordninger for unge iværksættere og sociale iværksættere*
- *som led i mikrofinansieringsfaciliteten i forbindelse med Progress-programmet afholde et forum for mikrofinansiering og sociale iværksætteraktiviteter i 2013 med henblik på at inddrage lokale finansieringsformidlere i fremme af iværksætteraktiviteter i den grønne økonomi*
- *i sin årsrapport om iværksætterkultur for 2013, der er udarbejdet i samarbejde med OECD, analysere situationen for de arbejdsløse. Rapporten vil indeholde en analyse af den nuværende situation, eksempler på god praksis i behandlingen af spørgsmålet og forslag til relevante politiske anbefalinger*
- *analysere resultaterne af undersøgelsen "Self-employment and entrepreneurship: the contribution of Public Employment Services to job creation" og tilrettelægge et formidlingsarrangement for de offentlige arbejdsformidlinger i juni 2013.*

⁸⁰ "Moving Youth into employment", COM (2012) 727.

⁸¹ Se især Europa-Kommissionens og OECD's Policy Brief on Youth Entrepreneurship in Europe, der kan findes på følgende websted: http://ec.europa.eu/youth/news/20120504-youth-entrepreneurship-employment_en.htm.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- *skabe forbindelse mellem de offentlige arbejdsformidlinger og erhvervsstøttetjenester og (mikro)finansieringsformidlere for at give arbejdsløse hjælp til at blive iværksættere*
- *bekæmpe arbejdsløshedsproblemet ved at udforme erhvervsuddannelsesprogrammer for arbejdsløse unge, der omfatter klart definerede faser: profilering, planlægning, opstart, konsolidering og vækst, hvor hver fase omfatter en række tjenester (rådgivning, uddannelse og kvalificering, mentorordninger og adgang til mikrokredit) og afvikles i partnerskab med unge og andre organisationer, traditionelle erhvervskonsulenter og finansielle institutioner*
- *iværksætte aktive arbejdsmarkedsprogrammer, hvorunder der ydes finansiell støtte til alle arbejdsløse, der ønsker at etablere en ny virksomhed*
- *udforme og indføre iværksætteruddannelsesordninger for arbejdsløse, for at de kan (re-)integreres i erhvervslivet som iværksættere på grundlag af gode modeller fra en række medlemsstater i samarbejde med uddannelsessektoren og via skoler, der giver en ny chance.*

5. KONKLUSIONER

Under den aktuelle økonomiske krise **er nystartede virksomheder et nøgleelement i skabelsen af et opsving med høj beskæftigelse i Europa.** Problemerne forbundet med oprettelse af et begrænset antal nye virksomheder, en høj grad af udskiftning blandt de selvstændige og virksomhedernes beskedne vækst i Europa er velkendte. Det er på tide at gribe ind, så iværksætterne i Europa, og Europa som helhed kan blive mere fleksible og kreative og får større indvirkning på den globaliserede konkurrence, som er mere krævende og foregår i et højere tempo end nogensinde før.

For at sætte nyt skub i Europas iværksættere og skabe mere iværksættervirksomhed skal Kommissionen og medlemsstaterne arbejde samtidigt på genoprette tilliden, skabe de bedst mulige forhold for iværksættere ved at sætte dem i centrum for erhvervspolitikken og aktiviteterne på dette område og revolutionere iværksætterkulturen.

Gode eksempler fra hele Europa viser, at der findes god praksis, der kan gøre det muligt for iværksættere at blomstre og vokse. Europa skal udnytte denne rigdom af erfaringer fuldt ud til at fjerne hindringer og afskaffe belastende krav, der begrænser erhvervsaktiviteten. **Opfattelsen af iværksættere som en kilde til beskæftigelse og velstand** bør være fremherskende blandt alle medlemsstaternes myndigheder. Europa skal desuden tage godt imod de mest intelligente iværksættere fra hele verden: De lovgivningsmæssige rammer og støtterammerne bør gøre det attraktivt for iværksættere fra andre regioner i verden at rejse til Europa frem for f.eks. USA eller Østasien. Kun med en sådan holdning kan der opnås vidtrækkende fremskridt på væsentlige områder: rimeligere og enklere forskriftsmæssige krav, adgang til finansiering, støtte til nye virksomheder, overdragelse af virksomheder og effektive konkursprocedurer og en ny chance på rimelige vilkår til ærlige konkursramte iværksættere.

Selv om disse elementer er nødvendige, vil de ikke alene være tilstrækkelige til at sætte nyt skub i den europæiske iværksætterkultur. Den vigtigste årsag til, at europæerne etablerer en virksomhed, er selvrealisering og fleksibilitet med hensyn til arbejdstid og arbejdssted og ikke gode rammebetingelser⁸². Derfor **er der behov for en radikal ændring af den europæiske kultur i retning af en ny opfattelse af iværksætterkultur**, der indebærer, at offentligheden får kendskab til succeshistorier, og sætter fokus på iværksætternes bidrag til Europas velstand og fordelene ved en iværksætterkarriere.

Af alle disse årsager er investering i ændring af befolkningens opfattelse af iværksættere, i iværksætteruddannelse og i støtte til grupper, som er underrepræsenteret blandt iværksætterne, af helt afgørende betydning, hvis vi ønsker at skabe varige ændringer. Kun hvis en stor del af europæerne anerkender en iværksætterkarriere som en interessant og attraktiv mulighed, vil iværksætterkulturen kunne blomstre på lang sigt.

At skabe en iværksætterrevolution er en fælles opgave for Kommissionen og medlemsstaterne, som de skal begynde at løse med tanke på fremtiden.

Kommissionen vil følge op på denne handlingsplan og de centrale aktioner gennem konkurrence- og industripolitikken samt styringsmekanismerne for Small Business Act, herunder gennem de dele, som vedrører kandidatlandene, de potentielle kandidatlande og nabolandene. Netværket af nationale SMV-repræsentanter skal sammen med EU's repræsentant for SMV-aktiviteter spille en særlig vigtig rolle med hensyn til at sikre, at der sker fremskridt, hvad angår de foreslåede foranstaltninger. Medlemsstaterne opfordres til at aflægge rapport om fremskridt med hensyn til de vigtigste aktioner i denne meddelelse på nationalt plan som led i deres nationale reformprogrammer inden for rammerne af det europæiske halvår.

BILAG: KOMMISSIONENS CENTRALE AKTIONER

<u>Bilag: 2020-handlingsplanen for iværksætterkultur - stimulering af iværksætterånden i Europa</u>		
<i>Centrale områder</i>	<i>Kommissionens forslag</i>	<i>Gennemførelsestidspunkt</i>
Iværksætteruddannelse for at støtte vækst og virksomhedsoprettelse		
Uddannelse	Udvikling af et fælleseuropæisk iværksætteruddannelsesinitiativ, der samler og giver adgang til eksisterende europæisk og national ekspertise med henblik på konsekvensanalyser, vidensudveksling, udvikling af metoder og vejledning mellem ligestillede for fagfolk fra medlemsstaterne.	2013-15
	I samarbejde med OECD fastlæggelse af en vejledende ramme for at fremme udviklingen af skoler og erhvervsuddannelsesinstitutioner med	2013-14

⁸² <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/eurobarometer/>.

	fokus på iværksætterkultur. • Formidling af den vejledende ramme for universiteter med fokus på iværksætterkultur, lettelse af udvekslingen mellem universiteter, der er interesseret i at anvende rammerne, løbende udbredelse af kendskabet blandt videregående uddannelsesinstitutioner i EU. • Godkendelse af vellykkede ordninger for universitetsstyret virksomhedsetablering (spinoffvirksomheder osv.) og nye partnerskaber mellem universiteter og erhvervslivet, der støtter sådanne ordninger.	• 2012 - 2013
Et klima, hvor iværksættere kan blomstre og gro		
Adgang til finansiering	• Finansiering af programmer, der tager sigte på at videreudvikle markedet for mikrofinansiering i Europa gennem initiativer som programmet for social udvikling og innovation og den fælles aktion til støtte af mikrofinansieringsinstitutioner i Europa (Jasmine) og stiller ressourcer til mikrofinansiering til rådighed for medlemsstater og regioner gennem Den Europæiske Socialfond eller Den Europæiske Fond for Regionaludvikling. • Udvikling af en EU-ordning for børser, der handler med aktier og obligationer udstedt af SMV'er ("SMV'ers vækstmarkeder"), for at lette direkte adgang for SMV'er til kapitalmarkedet i forbindelse med revisionen af direktivet om markeder for finansielle instrumenter (MiFID).	• Igangværende, skal styrkes i den nye flerårige finansielle ramme fra og med 2014 • Igangværende
Støtte til nye virksomheder i afgørende faser af deres livscyklus og	• Indkredsning og fremme af medlemsstaternes bedste praksis med henblik på at skabe et mere	• Igangværende

hjælp til, at de kan vokse	iværksættervenligt skattemiljø. • Revision af bestemmelserne om forbud mod visse former for vildledende markedsføringspraksis for at gøre dem mere robuste og styrke håndhævelsen i forbindelse med sådan praksis i grænseoverskridende sager. • Hjælp til medlemsstaterne med at udvikle integrerede støtteordninger og aktioner for nye iværksættere, navnlig unge iværksætter, gennem kapacitetsopbygningsseminarer, som finansieres inden for rammerne af ESF's tekniske bistand, og som bl.a. inddrager uddannelsesudbydere med henblik på at udvikle integrerede strategier.	• 2013 • 2013
Udnyttelse af nye forretningsmulighed er i den digitale tidsalder	• Fremme af etableringen af en vidensbase om de vigtigste tendenser og innovative forretningsmodeller i den digitale sektor. • Øget opmærksomhed gennem en europæisk informationskampagne for SMV'er om fordelene ved it og herunder oprettelse af et europæisk netværk af internetvirksomheder. • Fremme af netværkssamarbejde gennem oprettelsen af et europæisk netværk af mentorer for uddannelse, rådgivning og kontaktformidling med henblik på at udforske nye partnerskaber. • Der vil blive iværksat specifikke initiativer for web-iværksættere, herunder etablering af "Start-up Europe Partnership", som skal give adgang til ekspertise, mentorordninger, teknologi og tjenester, og "Web Entrepreneurs Leaders Club", som skal samle web-iværksættere i verdensklasse og styrke web-	• Fra og med 2013 • Fra og med 2013 • 2014 • 2013

	iværksætterkulturen i Europa og fremme udviklingen af omfattende åbne onlinekurser for at fremme udviklingen af it-talenter og oprettelsen af platforme for mentorordninger og udvikling af kvalifikationer. • Styrkelse af kompetencer og kvalifikationer, dvs. intensivering af udviklingen og tilegnelsen af e-kvalifikationer, videnskabelige og kreative færdigheder samt ledelses- og iværksætterkvalifikationer for at opnå adgang til nye markeder.	• Igangværende
Overdragelse af virksomheder	• Udarbejdelse af retningslinjer om de mest effektive programmer og bedste praksis for at gøre virksomhedsoverdragelse lettere, herunder foranstaltninger til uddybelse og udvidelse af markederne for virksomheder, kortlægning af eksisterende programmer i Europa og forslag til foranstaltninger, som er nødvendige for at fjerne eventuelt resterende hindringer for grænseoverskridende virksomhedsoverdragelser på grundlag af en ekspertgruppes arbejde og en undersøgelse.	• 2013-14
En chance til for ærlige konkursramte	• Iværksættelse af en offentlig høring for at indhente de berørte parter synspunkter vedrørende de emner, der udpeges i meddelelsen om en ny europæisk tilgang til konkurs og insolvens, herunder en ny chance til ærlige konkursramte og afkortning og harmonisering af varigheden af konkursbehandlinger.	• 2013
Regelbyrden: klarere og enklere regler	• Forslag til lovgivning, som afskaffer belastende krav om dokumentation for ægtheden af offentlige dokumenter, som små og mellemstore virksomheder skal forelægge for at gøre	• 2013

	grænseoverskridende forretninger i det indre marked. - Nedsættelse af en arbejdsgruppe, der skal vurdere de specifikke behov hos iværksættere inden for de liberale erhverv, f.eks. hvad angår forenkling, internationalisering eller adgang til finansiering. - Tiltag, der skal sikre, at flere virksomheder får hjælp gennem Solvit, hvis offentlige myndigheder tilsidesætter deres rettigheder på det indre marked.	2013 2013
Rollemodeller og kontakt med specifikke grupper		
Nye opfattelser: iværksættere som rollemodeller	Indførelse - inden for rammerne af "SMV-ugen" - af en europæisk "EU-iværksætterdag" for studerende, der er i gang med det afsluttende år af en gymnasial uddannelse.	2013
Kvinder	Oprettelse af en EU-dækkende online mentor-, rådgivnings-, uddannelses- og erhvervsnetværksplatform for kvindelige iværksættere, der vil gøre de eksisterende nationale ambassadør- og mentornetværk tilgængelige online og udvide deres tilbud og rækkevidde på nationalt og regionalt plan.	2013-15
Ældre	Hjælp til ældre ledere og iværksættere til at vejlede nye iværksættere og støtte til gensidig vejledning og vejledning mellem generationerne blandt iværksættere med henblik på at udveksle vitale kvalifikationer.	2013-15
Immigranter	- Forslag til politiske initiativer for at tiltrække iværksættere med indvandrerbaggrund og fremme iværksætterånden blandt indvandrere, som allerede befinder sig i EU eller ankommer af andre årsager end oprettelse af virksomheder, på grundlag af god praksis i medlemsstaterne. - Analyse af muligheden for at foreslå lovgivning, der har til formål at fjerne	2014-2017

	juridiske hindringer for, at velkvalificerede iværksættere med indvandrerbaggrund etablerer virksomheder og får varig opholdstilladelse.	• 2014-2017
Arbejdsløse	• Lancering af den fremtidige mikrofinansieringsfacilitet under programmet for social udvikling og innovation, som vil være rettet mod sårbare grupper, herunder personer, som har mistet eller er i fare for at miste deres arbejde eller har svært ved at komme ind på eller vende tilbage til arbejdsmarkedet. • Teknisk bistand via Den Europæiske Socialfond for at fokusere på at oprette støtteordninger for unge iværksættere og sociale iværksættere. • Afholdelse - som led i mikrofinansieringsfaciliteten i forbindelse med Progress-programmet – af et forum for mikrofinansiering og sociale iværksætteraktiviteter med henblik på at inddrage lokale finansieringsformidlere i fremme af iværksætteraktiviteter i den grønne økonomi. • Analyse af resultaterne af undersøgelsen "Self-employment and entrepreneurship: the contribution of Public Employment Services to job creation" og tilrettelæggelse af et formidlingsarrangement for de offentlige arbejdsformidlinger.	• 2013 • Marts 2013 • 2013 • 2013